

TEMATICKÉ OKRUHY NA MGR. STÁTNICE

I. Archeologie staršího pravěku

1. Počátky neolitu a jeho šíření do Evropy: aktuální pohled
2. Archeologické nálezy jako odraz kultu a náboženství archaických společností.
3. Obchod a směna v archaických společnostech: způsob poznání, mechanismy směny (příklady)
4. Monumentalita: rondely, megalitické stavby
5. Kultura se šňůrovou keramikou z panevropského pohledu: vývoj poznání a jeho aktuální stav
6. Ötzi: jak podobné nálezy mění pohled archeologie na její vlastní pramennou základnu?
7. Společenský vývoj v době kamenné (uspořádání společnosti, gender, spol. hierarchie, specializace)
8. Vývoj názorů na původ Indoevropanů: archeologie a archeogenetika
9. Násilí v neolitu Evropy: válka nebo rituál?
10. Čas velkých změn na konci neolitu (revoluce sekundárních produktů, ohrazování a opevňování, změny pohřbívání)
11. Role migrací ve starším pravěku

Metodické otázky

- A. Počátky archeologického myšlení a poznání na našem území (19. a počátek 20. stol.)
- B. Vývoj archeologického myšlení (od evolucionismu pro třetí vědeckou revoluci: evolucionismus, kulturně-historická archeologie, procesualismus, postprocesualismus a současné přístupy (třetí vědecká revoluce, environmentální archeologie, digitální archeologie)
- C. Archeologické prameny, formativní procesy (přírodní vs. kulturní), zacházení s odpadem, včetně bioarcheologických a geoarcheologických kontextů
- D. Archeologické metody (prospekce a vzorkování včetně environmentálních dat, dálkový průzkum, mapování a GIS, pozemní nedestruktivní průzkum, vykopávky, historické mapování českých zemí)
- E. Relativní chronologie, klimatická chronologie, absolutní chronologie (kalendáře, dendrochronologie, C14 a kalibrace, OSL, Bayesovská analýza C14)
- F. Právní úprava ochrany archeologického dědictví v ČR
- G. Veřejná archeologie

II. Archeologie mladšího pravěku

1. Hlavní rysy evropského kulturního vývoje v době bronzové, vztah k vývoji přírodního prostředí

2. Pozůstatky sídlišť a obydlí jako pramen k poznání života a kultury lidí doby bronzové a železné v Evropě
3. Hrobové památky jako pramen k poznání života a kultury lidí doby bronzové a železné v Evropě
4. Bronzová industrie doby bronzové v Evropě – těžba surovin, výroba, distribuce, použití, význam v kultuře
5. Způsoby obživy v mladším pravěku Evropy – kulturní a environmentální souvislosti
6. Halštatský kulturní okruh a okolní svět
7. Problematika laténské kultury a keltské expanze
8. Archeologické prameny ke germánskému osídlení střední Evropy a jeho kontaktům s římským impériem
9. Archeologické prameny k poznání doby stěhování národů
10. Charakter a vývoj společností v mladším pravěku Evropy – prameny a možnosti poznání
11. Obchod a komunikace v mladším pravěku Evropy – prameny a možnosti poznání
12. Migrace v mladším pravěku Evropy – prameny a možnosti poznání

III. Archeologie středověku

1. Počátky Slovanů. Etnicita v raném středověku jako interdisciplinární téma
2. Stepní kočovníci ve střední Evropě: Hunové, Avari a Maďaři
3. Urbanismus a obchod v pořímské západní a severní Evropě: proměny římských měst a severská emporia
4. Pohřební rituály v pořímské západní Evropě a jejich svědectví o proměnách společnosti
5. Skandinávská společnost v 6. - 12. století
6. Archeologie velkomoravských center
7. Formování raného státu prvních Přemyslovců a Piastovců v písemných a archeologických pramenech
8. Počátky Prahy jako urbánního útvaru v kontextu center střední Evropy
9. Konverze a christianizace raně středověké společnosti v písemných a archeologických pramenech (konverze elit, sakrální architektura, christianizace venkova)
10. Proměny raně středověkých elit a jejich reprezentace
11. Počátky pozemkové šlechty, její sídla a reprezentace
12. Dynamika přírodního prostředí ve středověku (klíma)
13. Středověký sídelní postup a strukturální proměna středověkého osídlení.
14. Středověká keramika a sklo jako historický pramen
15. Archeologie a počátky pozemkové šlechty
16. Archeologie venkovského prostředí
17. Archeologie měst
18. Prostředky sociální reprezentace a drobná hmotná kultura
19. Montánní archeologie